

ELUFIZETÉSI DIJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
VIDEKRE POSTÁN KÜLDVE:	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 frt 30 kr.
Negyed évre	1 frt 65 kr.
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt.
Fél oldal	10 frt.
Negyed oldal	5 frt.
Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kintstári illeték fizetendő.	
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árleengedés.	

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny” VII. évfolyama után és helyett
kiadja: Szalay László A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. kör, Virág-utca 337.
Hsz., hova a közlésre adott levelek, és előfizetések intézendők.

Hirdetések felvételnek ugyanott.

A „Nyilttér” sora 15 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr.

Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Egy kis bünkrónika.

Városunk az utolsó évtized alatt szép fejlődésnek indult s teremes vagyonaéhoz mérten, már-már a kultur városok színevonalára emelkedett.

Nagyban elősegítette ezen gyors haladást a bpest—zimonyi vasutvonalnak kiépítése és városunk egyes, főbb utcáinak kiköveztetése.

Ezelőtti városi hatóságunk sokat fordított a város szépítésére, a közegészségi eszközök, módszerek és közlekedés javítására; sokat költött és nagy gondot fordított a tanügyre, a városi vagyon javítására és jövedelmeinek gyarapítására, de azért a kiadások lépést tartottak a bevételekkel s városunk nem volt oly pénzzavaroknak kitéve, mint a jelenlegi hatóság alatt. Nem merült föl soha annak szüksége, hogy a hatóság a tisztviselők fizetését minden negyedévben kölcsönrel pótolja, vagy hogy egy két év alatt a domesztikát oly súlyosan emelte volna. Pedig az előző években a közlegelő is még teljesen sértetlen volt. Ezen felül a város feje, a polgármester és a tanács valamint a képviselők is szelplőtlenül megőrizte városunk erkölcsi becsületét s egy egész évtized alatt nem adta elő magát eset, hogy hatóságunk s különösen annak feje szégyenletes kocsmai botrányt követett volna el.

Alig van két éve, hogy Mamuzsits Lázár polgármestere alatt, a jelenlegi tanács és az ezen tanács, valamint a nyers képviselő testület többsége fölött uralkodó vezérek Mamuzsits Ágoston, dr. Horváth Mór és Antunovits Mátyas kezükbe ragadták a hatalmat; városunk, míg egyrészt a hatóság s különösen a polgármester által elkövetett botrányok, másrészt a káros gazdálkodása által vált nevezetessé, mely szégyenletes és káros állapot hetenként van szelplőtlenül, évről-évre a helyi sőt a fővárosi lapokban is.

Tehát míg egyrészt városunk erkölcsi jó hírneve, másrészt anyagi helyzete forog kockán.

A városi képviselő testület többségének legnagyobb része nyers, értelmetlen és félrevezetett tömegből áll, a kik a polgármester és a pártvezetőkhez fajrokonoságnál fogva ezek tetteit illetőleg személt hunynak.

Hogy a fent jelzett kulturális haladásban ma napság nem csak pangás állott be, de sőt napról-napra hátrafelé megyünk, azt egyedül a jelenlegi városi hatóságnak különösen a hatóság fejének a közügyek vezetését illető érzéketlenségben és vizsáz törvényellenes magaviseletében találjuk. Igazolják ezt a következő esetek:

1) Még az uralmat át sem vette, többségével keresztül vitte az itteni egyetlen sötány barbár kiállítását.
2) Bár az 1879. évi erdőtvény határozottan körvonalazza, hogy mely

erdők bocsajthatók legeltetés alá, nálunk évenként az erdők jövedelme átlag 25 30000 frtot tesz ki; de vannak új ültetvényeink is. Erdőink futó homok gátlása és gátlódás tekintetéből ültetvők. Mind ennek dacára ezek kivétel nélkül a barom, lovak és birka által jártnak, törtetnek, zuzatnak és miként a főerdész panasolja, hasztalanul tesz jelentést a bünösök büntetlenül maradnak, sőt még rajta állanak boszút.

3. A közgyűlés az — egyesek tetemes vagonát képező — ugarföldöken a birkajárás betiltotta, a végrehajtást illetve a legeltetés megakadályozását azonban a hatóság teljesíteni vonakodik.

4. Az országutakon őseink által ültetett terebélyes fákat egyes kegyeltek által felből lapprította, eléktelemtette úgy, hogy azokból évtizedeken keresztül semm leend rendezés fa.

5. A nevelés ügyét két év alatt annyira elhanyagolta, hogy Czirfusz — eresz kerületi tanfelügyelő míg a fölötti csodálkozásának és panaszáinak egy ízben a közigazgatási bizottságban adott kifejezést, utjabban a hatóságot már Jankovich Aurel főispánnál följelentette.

6. Két év alatt domesztikánkat 13%-ról 40%-ra emelte s mindennek dacára attól tartunk, hogy tudatlan gazdálkodása miatt a közmunka újból behozatik, mely esemény annyival is inkább aggodalomba ejt, mint hogy a czímen máris 14—15000 frtot fizetünk.

7. A hatóság és polgármester a városi fogatokat és előfogatokat saját kényelmi céljaikra használják, egy ily alkalommal a mult nyáron a városban tűz ütött ki, 6—8 épület esett a lángok maitalékává és egyetlen előfogat nem volt, mely a fecskendőket a helyszínére szállította volna.

8. Az erdei üzem tervet a városi mérnök és főerdész által készítettén el, ezért nevezetnek 12000 frton felül fizetett, holott az üzemtér nem más, mint a kataszter elkészítése alkalmával felvett térkép másolata, mely visszaélésről bár tudomással bírt hatóságunk, a szükséges lépéseket megenni elmulasztotta.

9. Nyílt titok, hogy Mamuzsits Ágoston városi bizottsági tag a polgármester Mamuzsits Lázár unokabátyja, a tanács élé kerülő felfolyamodásokat készít tetemesebb összegekért, s ott a polgármester annak javára a tanácsot törvényellenes határozatok hozatalára befolyásolja. — Mert Mamuzsits Ágoston működése párttekinetből csak ily és ehez hasonló utakon és módokon jutalmazható.

10. Bebizonyított nyílt titok, hogy Mamuzsits Ágoston a gázvilágítási ügyletből kifolyólag Étsy Vilmos honvédszázaos közvetítése folytán — ki a mai nap már e miatt

katonai rangjától is megfosztatott — a vállalkozó Budde-féle cégtől 9400 frtos sápot vett, mely összeg egy részének visszafizetése kölcsön vett összeggel eszközöltetett s ezen kölcsönél, az egyik kezes Mamuzsits Lázár polgármester, a másik Antunovits Mátyas kir. közjegyző. Ez a trifolium.

Mely körülmény a három szövetségét nyíltan igazolja.

11. A városon keresztül vezető gyűjtő csatorna a város 1/4 területén nyílt árokban vonul át; ezen nyílt árok különösen az ideai száraz időjárás folytán oly dögleletes levegővel árasztja el a környéket, tehát a városnak 1/4 részét, hogy a fenyegető járvány alatt a környékbeli lakosok kérelmére egy sürgöny lett felterjesztve a belügyministeriumhoz s ez utasította volt az itteni hatóságot, hogy a vizsgálatot ejtse meg s tegyen kimerítő jelentést, esetleg fertőtlenítsen, ha más módon nem képes segíteni a bajon. Ez irányban egy lépés, még fertőtlenítés sem eszközöltetett. A hatóság erre azt mondja, hogy ugye — azért nem volt kolera.

Kolera nem volt ugyan, de ha Macskovics Titusz épületeit kolera esetére kibérelhettük — miután még kolera nem volt — úgy itt az intézkedés még égetőbb volt, pedig hát a csatorna-építés is Macskovics lachjába ba vág, de lehet, hogy nem volt tég-lája. (?)

12. Mamuzsits Lázár polgármestere óta a közgyűlési terem szégyenletes botrányok színhelye, a hol a polgármesterrel — meghasonlotti elvtársat — egymást botrányosul botrányosabb kitételekkel illetik.

14. Ez még nem elég, maga a polgármester is botrányosul botrányosabb dolgokat követ el, nevezetesen 1886. év június hó 12 én a városi összes tisztviselők által rendezett nyilvános multság alkalmával ittas állapotban, boros palaczkkal dobálódzott és ha egy alantasabb hivatalnok meg nem fékezi, nagyobb baj és botrány is történhetett volna.

15. 1886 november 1-én a küszöbön álló városi bizottsági tagok választása alkalmából kifolyólag tartott értekezletre többek társaságában városi fogatokon a 8. körbe — diszbe öltözött pandur kíséretében — kivonult korteskedni s mivel a tömeg vonakodott meghallgatni, lovas és gyalog katonaságot rendelt ki, a vezénylő őrmesternek oda kiabálta, hogy tapostassa le a tömeget, ez azonban azt tenni — szerencsére — vonakodott. Egy városi bizottsági tagot ez alkalommal letartóztatott és őval mint kísérete tisztességes és előkelő polgárokat bevitetéssel fenyegettek, ha a helyszínről el nem távoznak.

Ezen a büntető törvényeinkbe ütköző ténye miatt följelentés is ada-

tott b. ellene a kir. ügyészségnek.

Az itt előadott száraz tényállás fényesen igazolja, miszerint Mamuzsits Lázár polgármester a kezei között levő hatalommal visszaélt, védtelen alkotmányos jogait gyakorló városi polgárok eltiportatására a fegyveres karhatalomhoz — tehát oly eszközöz nyult, melynek használatát a törvény csakis a törvény végrehajtásának eszközésénél elkövetett ellenszegülések megtekezésére enged meg igénybe venni.

Ezekből kitűnik, hogy a polgármester a kezeibe vett hatalom gyakorlatában nem a kellő korlátok között mozog s hogy szenvedélyén nem képes uralkodni.

16. A rendőri állások különösen az alsóbbak oly gyenge kezekben vannak, hogy városunkban vagyon- és személybiztonságról szó sem lehet.

Az itt elősoroltak, csak homályos képét nyújtják a nálunk uralkodó s megdöbbentő állapotoknak.

Ezek és ehez hasonló számos botrányos dolgok azon rugók, melyek köteleességévé tették volna már rég akár a főispánnak, akár városunk előkelőségének a törvényes óvintézkedések megtételét, azonban eddigi magaviseletéből azt vagyunk kénytelenek következtetni, miszerint jelenlegi hatóságunkkal szemben, vagy nem mer, vagy nem képes cselekedni és ezen körülményt, abból az incidensből vagyunk bátrak következtetni, hogy bár fennt nevezett egyének tüzelme még nyílt panszláv érzelmeket is árul el, mindennek dacára Jankovich főispán bunyevác polgártársaik gyűlhelyén az ugynevezett „Pučka” kaszinóban mindegyik zpropó nélküli bunyevác beszédet tartott s őket ily nyelven dicsőítette, hogy pedig ez egylet panszláv érzelmeket táplál, igazolja azon röpirat, melyet a „Pučka” egyik lelke, egy királyi törvényszéki kivatalnok irt és terjeszt a név között.

Törvényhatósági közgyűlés.

(1886. december 29. s 30-án.)

Elnök: Jankovich Aurel főispán, jegyzők: Kuluncsics József főjegyző, Manojlovits István, Biró Károly aljegyzők és Scozza Zoltán tiszteletbeli aljegyző.

Einök az ülést megnyitván, az 1887. évi költségvetés tárgyában érkezett miniteri leirat folytán elhatározott, hogy a költségvetés a jövő évi január havi közgyűlésen fog ujjolag érdemleges tárgyalás alá vétetni, addig pedig a földmívelési minjsteriumhoz felterjesztés intéztetik az iránt, hogy engedje meg a 15 éven felüli erdőknék egész éven át való legeltetését, a belügyministeriumhoz pedig az iránt lett felterjesztés intézése elrondelve, hogy engedje meg a felhozandó indokok alapján a szemkrodának jövő évben való beszüntetését,

valamint elnezéssel legyen az iránt, hogy a költségvetés az idő rövidsége miatt (a leirat december 13-án érkezett le) ez évben nem lett letárgyalható s feltehető.

Lénárd István városi tiszti főügyész elhalálása a közgyűlés részéről öszinte részvétellel tudomásul vétetett s az állás betöltése végett pályázat nyitott 1887. évi január hó 20-ig. Addig is, míg a közgyűlés választ, a főispán helyettes főügyésznek Jankovich Kázmér alügyészt, helyettes alügyésznek pedig Szabados János szabadkai ügyvédet nevezte ki.

Az árvaszék szervezetére vonatkozó szabályrendelet tervezet fontosságánál fogva kinyomatni s a tagok közt kicsatolni határozottat.

Örvendetes eseményként említhetők, hogy a közgyűlés az alsó fokú kereskedelmi iskola felállítását egyhangúlag hozta határozatba, belátva azt, hogy az iskola felállítását általánosan 579 frtnyi többlet — mely a későbbi években még kevesebbre fog opadni, mint hogy a beszerzés csak az első esztendőre eik, — szóba sem jöhet azon előnyben szemben, mely kereskedői tanuló inkra s így az egész kereskedői osztályra néhány év alatt mutatkozni fog.

Néhány jelentéktelenebb tárgy elintézése után felvetett a másnap közgyűlés az 1886. évi költségvetésben részint az előirányzott bevételek részben való elmaradása, részint a kiadások emelkedése folytán keletkezett különbözet ki egyenlítésére végett 393000 frt 68 kr. póthitelnek felvétele iránti tanácsai javaslat, mely szerint ezen összeg 9 kr. községi pótdadó kivetése által javaltatik fedeztetni.

A közgyűlés — a mai rendszer mellett egyebet nem is tehetve — a javaslatot kényszerűségből elfogadta.

Az ilyen póthitek nem igen erólik a törvényhatóság tekintélyét, mert úgy tűnik fel, mintha a hatóság nem tudná a költségvetést teljes biztonságban megállapítani, pedig ha az 1886. évi költségvetés a tanács javaslata értelmében lett volna elfogadva a közgyűlésen, úgy nem kellett volna póthitel s 9 kr. községi pótdadónak utólagos kivetése, de akkor nem is lett volna például „előre nem látható kiadások”-ra 800000 forinton felüli költségvetésnél 10000 frt, hanem a város nagysága s újabb fejlődéséhez mérve legalább 10000 frt felvéve valamint a szántoföldek hasznosítása s a közlegelőből is nem lett volna minden elfogadható indok nélkül 10—20 ezer forinttal több felvéve mint a mennyit várni lehet. csak azért, hogy a költségvetés tárgyalás alkalmával ne legyen több deficit mint 4—5 ezer frt, melyet ásványvizekre kivetendő behozatali díjakkal óhajt fedezni, a mgly címen semmi sem jött be.

Egy haszna még is volt ezen bölcs intézkedésnek, megtudhattuk, hogy még mindig az 1886. év előft ki tudja mikor töltött ásványvizeket szoktuk fogyasztgatni.

Ezélre is el lehet mondani, ha nem használtak, de ártani sem árhattak.

Majd felvetett egy 50000 frtos ideiglenes kölcsön iránti tanácsai javaslat, mely a közgyűlés részéről szintén ellenvetés nélkül elfogadtatott.

Reméljük, hogy az 1887. évi költségvetés újra tárgyalásánál tekintet lesz arra is, — ezen keserű leccék alapján — hogy ilyen ideiglenes kölcsönökkel ne rontsuk el ismert gazdag s rendezett viszonyokat szerető városi közönségünk hírnevét.

Miután a közutak és terek világi tása tárgyában eltartott árlejtés Singer Adolf mosiai vállalkozó javára (lám pánként 20 frt 25 krt számítva évenként) elfogadtatott s az árlejtésnél a költségvetéshez viszonyított 588 frt többlet új lámpák felállítására fordítatni rendelkezett s miután a városi szegények házában elhelyezettek és rendőr foglyok élelmezése szintén Singer Adolfnak lett a jövő évre kiadva.

Egy uéhány fizetési előleg iránti kérvény elintézése után az ülés feloszlott.

A kötelesség teljesítés.

Egyszerű, természetes dolognak látszik, hogy minden ember kötelességét teljesítse; a legtrikább eseteket kivéve, a kötelességteljesítésnek még meg van a maga anyagi haszna is, ott pedig, hol az anyagi haszon látszólag el is marad, morális megnyugvást, lelki elégtételt nyújt. A társadalom, melynek minden tagja kötelességét teljesítene, a jólétnek alig képzelhető magaslatára emelkednék, — a hatóság, melynek minden tagja kötelességét teljesítene, mintahatóság volna.

A kötelesség teljesítésének fogalma ugyan különböző lehet, mert, míg egyik becsületérzetétől indítatva kötelességét a legminutiosabb részletekig teljesíti, más megalkuszák becsületével és kötelességének lazább teljesítésével is eleget vél tenni, egy másik ismét semmit sem gondol vele és végül van olyan is, kit minden lépten-nyomon csak önműség vezet és csak maga iránti kötelességeket ismer, a közjával semmit sem törődve, vagy az ügyből — melynek szolgálatába szegődött csak önhasznát lesi, nem gondolva avval, hogy minden tette nyomán a közjóra nézve kár, sőt olykor veszély is sarjadzik.

Mi úgy tudjuk, hogy a tisztességes ember, a ki kötelességét becsületesen teljesíti — minthogy oly sokan vannak, a kik azt nem teszik — lelki megnyugvásban kívül más dicsőretet nem vár, de más dicsőretet nem is érdemel, mert a ki elvállalt kötelességének eleget tesz, egyszerűen azt teszi, a mit mint tisztességes embernek tennie kell, ellentétül annak, ki kötelessége teljesítését elmulasztja vagy abban hanyagul jár el és megrovást érdemel, — mert hiszen a kötelességteljesítés a becsületes emberre nézve oly természetes dolog, melyről beszélni nem is kell, mint oly tényről, mely magától értetődik.

És mégis, van egy tisztviselője városunknak, ki — mintha becsületesen teljesített kötelességért ki árna — egyik-másik lap utján mindig kikapja a maga dicsőret adagát, hiszen nem tűnnek fel, ha egyszerű-mászor megemlékezés történék teljesített kötelességéről, de fe tünő, hogy kevés kivétellel minden szám variációkban hozza a dichymnusokat nevezett tisztviselőről. Föltesszük, hogy nem mondva csinált reklámmal van dolgunk mintegy lépcsőjeül egy jövendő biztosabb állásnak, mert úgy hisszük, a vidéki lapok dicsőreteinek mérlegelésével a mérvadó körök megfogják találni a kellő jértéket, — hanem annál feltűnőbb hogy akadnak egyének, kik ily czikkecskék megírására vállalkoznak és hogy a tulajdonig és szüntelenül megdicsért egyén saját reputatioja érdekében nem tiltakozik az ilyen csiklandozó talpnyalások ellen; — hiszen a hála szép erény, ha ott nyilvánul a hol kell és a hol annak valódiságáról meggyőző bizonyítékokat nyújt, azonban tinta és nyomdafesték oly olcsó portékák, hogy ezeknek fecsérlése bizonyítékul még nem szolgálhat.

A kötelesség teljesítésre a szó valódi értelmében nem csak jó akarat, hanem képesség is szükséges, innen van, hogy sokszor kevesebb sürgés forgással a nagyobb képesség, nagyobb eredményeket mutathat fel s minthogy némely téren bizonyos eredmény elérésére tapasztalat is, gyakorlat is szükséges, ott, hol az hiányzik, kell, hogy tanulmány és szorgalom által pótolassék, egyébként a jó akarat is elismerést érdemel, különösen, miután oly gyakran tapasztaljuk sok — talán a legtöbb embernél a kötelesség érzete nem valami nagy fokban van ki fejlődve.

Tehát a ki stricto sentu kötelességét teljesíti, nem mindig tolja is egyuttal előbbre a közjó szekerét, mert ehhez azonban még képes és is kívánatik, melyet a jó akarat ugyan némileg pótolhat, de teljesen nem helyettesíthet. Kifejtett kötelességérzet, képesség és tudás azon hely betöltésénél, hova valaki a véletlen által helyzetetett, ezek azok, mik a hivatalnak egész embert adnak.

Főntebb mondtuk, hogy kevés embernél van a kötelesség teljesítésének érzete annyira kifejlődve, hogy elvállalt

feladatának még saját egyéni hasznának netáni háttérbe szorításával is megfelelni igyekszik; de van mégis, van elég, a ki csendben; minden reclan nélkül dolgozik, megteszi a mire vállalkozott, igaz, hogy csak éles szem keresve akad a szerény, hallgatag munkásra, míg a zajt csapó keletet hamarabb hallják, mint látják s ha társadalmunkban a morális érzék annyira ki volna fejlődve, a mennyire az szeretett hazánk érdekében állana, akkor a szerény ibolyának nagyobb volna a becse, mint a fölfelé igyelevő napraforgónak és illatával inkább hatna, mint a dicsőretnek illatával akár minden nap öntözött mesterséges szagu virág.

Fröbel-féle intézet kell-e Szabadkán vagy más?*)

Nincs egy érző szív sem, amely látva a kiáltó ssükséget, a sok inségest, árvát, fázót, éhezőt, megszivelve az árvák sorsát s az ezt tolmácsoló „Árvák sorsa” cz. cikket (a „Szabadka” f. évi 33. számában) legujabban pedig a lapok hasábjain megjelent s könyörületet fölhívó szavakat karácsonykor: azok iróval együtt ne érezne, midőn bölcsőde árvaház, levesosztó intézet után sóhajtoznak, s ezek létesítését kéri, sürgetik! Mint hazánk más nagyobb városaiban, úgy itt nálunk is égető szükség volna ez áldásos intézményekre, csak hogy míg ezek több helyütt már régóta léteznek, városunkban még mindig csak a jámbor óhajások tárgyát képezik. Évek óta fejtegetik, ajánlják, indítványozzák ezeket a helyi lapok és eddigelé még semmi mozgalom, semmi eredmény! Vagy azt hiszik talán némely intéző körök és négyleti tagok, hogy nálunk a gazdag Szabadkán ezekre nincs is szükség? Természetes, hogy a belváros palotáiban gazdag házaiban, sőt a külváros jobbmodu paraszt gazdáinál is, a jól fűtött szobákban, terített asztaloknál nincs szükség. De tessék egy kicsit kijebb menni s a nyomor tanyáit meglátogatni, fölkeresni a sok száz munka nélküli betegségsújtotta szegény iparost, napszámost, a kik a karácsony szent és örvendetes ünnepeit s talán a tél legnagyobb részét is, övéikkel együtt nyomorogva, hideg szobában, meleg étel és ruha nélkül, s még a kenyérből is szűkölködve töltötték és töltik is. És látni fogja, hogy munkaszűnet idején, de sokszor még munkaidőben is százakra, télen ezekre is megy a betegsége folytán vagy egyébként is önhibájok nélkül tétlenül, kereset nélkül sanylók éhezők, ruhátlanok és hajléktalanok, valamint hozzátartozóik száma: kikre egy levesosztó intézet valódi segély és Isten-áldása volna. De Isten áldása lenne az határában városunk többi vagyonosabb polgárai számára is; mert míg az éhes ember, ha még övéit is éhezni, szűkölködni látja, könnyen felesap az ördög napszámosai közé; elhomályosul benne az enyim-tiedrői fogalom; hajlandó lesz a földosztásra, házfölverésre s egyéb socialista elvek és kéréseknek bunkós bottal és dynamittal való megoldására: addig a jóllakott ember, élvezvén ő és hozzátartozói a ker. könyörületesség és felebaráti szeretetnek kézzel fogható jeleit, önkéntelenül hála gerjed szívében; az elégedetlenség, az irigység és gyűlölség jégkérge leolvad szívéből, könnyebben kibékül sorával, megnyugszik Isten akaratán, s békét hágy jobbmodu polgártársa vagyonának (és ennek folytán sokszor életének is.)

Százakra megy azon szegény elárvult szopcsok száma is, kik ápolás hiányában elsatnyulnak és idő előtt anyagokká lesznek, s a kik bölcsőde létesítésére várnak ama sok szegény napszámába járó szoptató anyákkal egyetemben, kik nem tudják otthon kire hagyni szopcsaikat; magukkal pedig ritkán vihetik, s akkor sem dajkálhatják őket, mert akkor nem dolgozhatnak; a dolgot adó gazda vagy g. asszooy pedig különben is ritkán elég keresztény szívé arra, hogy az ilyféle kis napszámosinast megtűrje. Nem ritkán

kénytelen a szegény anya kisedet a nagyobb ovodás vagy iskolás testvére bízni, kit e miatt kénytelen az ovodától, iskolától visszatartani. És vajmi sokszor a kis dajka gondatlansága miatt egész életére nyomorék lesz a kis baba, sőt hány-szer történt már, hogy a visszatérő anya füstölő romok között lelta élte reményeit, a kis babát és dajkáját. Míg a hol bölcsőde van, az édes anya reggel megszoptatván kicsinyét, teljes nyugodtsággal hagyja ott, megy dolgára, s a déli pihenő óra alatt ismétli a látogatást. estere aztán kaza viszi magával.

Százakra, sőt talán ezernél is többre megy városunkban az árvák, a lelencek száma is, kikből nevelés hiányában, nyomorékok, vagy az emberiség salakjai, átkai és szegényfoltjai lesznek, hacsak — s ez a leggyakoribb eset — idő előtt el nem satnyulnak és sirba hanyatlanak, mielőtt maguknak s embertársaiknak hasznára és örömeire lettek volna. De mit is várhatni ama pár frtért, melyet a város egy egy-egy lelenczért havonta fizet, s melylyel csak ama jogos vádat akarja kikérülni, hogy a lelenczektet egyenesen a halál karjaiba engedni dobatni. Csoda-e, ha ily dajkadij mellett a szegény lelenczek nagy része idő nap előtt elsatnyul, elhal, hacsak keresztény könyörületesség nem honol a szoptató dajka a nevelőanya szívében. Pedig a város csak a kített, a talált gyermekekért fizet. Hát a többi földhöz ragadt árva sorsa milyen? pedig ezek száma még nagyobb.

Ennyi és ily égető szükség mellett nem volna nekünk sürgősebb teendők, mint egy Fröbel-gyermekkerttet kezdeményezni? amint ezt néhány négyleti tag tervezi. És pedig, a mint az egyik indítványozó, mindjárt két osztályut, hogy az uri gyermekek elkülönltessenek a szegényebb sorsuaktól. Mert lám az ovodában, iskolában, gymnásiumban meg a templomban nagyon össze vanna keverve. Ó demokratia, ó egyenlőség, ó testvériség hol késtek az éji homályban? Nem elég a válszfall? Ujat kell emelni még?

Nem drága Fröbel intézet kell nekünk, hanem a meglevő ovodákhoz még kétannyi, mert az ovodaköteleseknek alig egy harmad része járhat ovodába. A köz-szükséglet oodát kér és vár, s ezeket szaporítani csak a város képes. El is határozott már két ujat emelni; de erre sincs elég pénze, nem hogy a drága Fröbel intézményre teljenek. Henyer kell nekünk, elégséges, nem egy pár czukorsütemény! Ám a kinek szükséges, saját pénzükön állítsanak magán F. gyermekkertet, és fizessék a 2—3 frt havidijakat; de a négyletek jótékonyasága alakultak; az éhezők, az árvák és özvegyek könyveinek le tölése a czáljuk, s e végből kívánatos és közhasznu dolgot végesnek, ha bölcsődét, árvaházat, levesosztó intézetet állítanak föl, melyekre nincs elég pénz a közkasszában, s melyek másutt is mindenütt társadalmi uton — legtöbnyire jótékony egyletek által — létesültek

„Igazoló” bizottsági ülés.

1887. január 7 én.

Jelen voltak: Zomborcsevits Ferenc elnök, tagok: Szabados János, Regényi Lajos, Schulhof Herman, Araczký Uros, Dulics Márk, Antunovics Lajos és dr. Horváth Mór.

Zomborcsevits Ferenc az ülest megnyitván, felhívja a jegyzőt a választási jegyzőkönyvek felolvasására. 1., 2. és 3-ik körben megválasztottak, minthogy panasz beadvány nem érkezett, igazoltattak, a 4-ik körben két megválasztott ellen adatott be óvás Pertich Jakab és társai által és pedig Kuluncsics Illés és dr. Dominus Simon megválasztása ellen, a panaszos beadvány figyelembe nem vétetett és fent nevezettek igazoltattak a választási törvény 23. §. f. pontja értelmében.

Az ötödik körü panaszbeadvány felolvasatván, hűen tükrözi vissza a december 9-iki választásnál elkövetett visszaélések és törvénytelenégeket, a szavazó lapok szinesek roltak, hatósági rendőröközgek korteskedtek, az ellenzékietől a szá-

*) Mult számunkból térszűke miatt kimaradt Szerk.

vazó lapok erőszakkal elvették, bizalmi férfiak választása meg nem engedtetett, a személyazonosság nem konstatáltatott a Mamuzsits párti szavazóknál, — így a többi közt Geiger A. M. kocsisa is szavazott. Az 5-ik kőri panaszbeadvány felolvasása után beigazolva látjuk azon elszomorító körülményt, hogy a husos fazekak utáni ragaszkodás egy némely egyénben oly nagy hogy azért nemcsak törvénytelenéget, hanem becselést is elkövetni mindenkör kész. A panaszbeadvány felolvasása után Zomborcsevics elnök indítványozza miszerint bizottság küldessék ki a panaszpontok megvizsgálására, annál is inkább, minthogy azok valóban súlyosak. Dr. Horváth Mór kifeczemodott észjárása szerint a panasz figyelembe sem vehető, nézete szerint a polgárságnak nincs joga bizalmi férfiakat nevezni ki, kéri a vizsgálat mellőzését. Pirulhat Szabadka város polgársága, hogy dr. Horváthban oly képviselőt bir, a ki a törvényt nem a választó polgárság előnyére, hanem hátrányára magyarázgatja.

Zomborcsevics Ferenc kijelenti dr. Horváthnak, hogy a választási elnök ha nem is törvénytelenéget, de mindenesetre illetlenség és durvaságot követ el, a midőn a szavazásnál a bizalmi férfiak választását az ellenzékietől megtagadja.

Regényi Lajos városunk ezen kitűnő férfiai szép beszédében szintén a vizsgálat mellett szólal fel, mert nézete szerint ahol panasz van, ott a méltányosság is úgy hozza magával és a tisztesség, hogy a vizsgálat megejtessék.

Elnök a kérdést feltevére, a bizottság a vizsgálat elrendelését elrendeli.

Népesedési mozgalom.

A születési, halálozási esetek úgy az egybekelték száma az 1886. évben a következő arányban folyt le. — A sz. Tr. főlebbánia kerületében született 1802, meghalt 1412, egybekelt 307 pár. A sz. György külvárosi plebánián keresztelve lett 390, eltemettek 434-et s ugyanott egybekelt 64 pár. A sz. Rókus külvárosi plebánián keresztelték 4620-t, temettek 5860-t, eskettek 89 párt. A sz. János hitközségnél született 89, meghalt 64, házasságra lépett 17.

A tudisi plebánia területén szül. 219, elh. 153, házasságra lépett 46 pár.

A szerb hitközség évi számadását csak e héten zárja le.

A nazarénusok is adnak némi életjelt magukról. Itt áttekintettük a legutóbbi 13 év kimutatását és arról yfözdöttünk meg, hogy e törvénytelen vallás követői bár kevesen vannak, de számuk mégis szaporodik. Ime az eredmény: 1873-ban szül. 2, megh. 2; — 1874-ben sz. 2, m. 1; — 1875-ben sz. 3, m. 4; — 1876-ban sz. 3, m. 2; — 1877-ben sz. 5, m. 1; — 1878-ban sz. 3, m. 3; — 1879-ben sz. 2, m. 1; — 1880-ban sz. 5, m. 3; — 1881-ben sz. 3, m. —; — 1882-ben sz. 1, m. —; — 1883-ban sz. 3, m. —; — 1884-ben sz. 3, m. 2; — 1885-ben sz. 3, m. 1; — 1886-ban sz. 2, m. 2.

E szerint 13 év alatt született 40 nazarénus, meghalt 22, tehát a szaporulat 18 lélek-zám.

A városi árvészéknél hivatalosan bejelentve lett 1886-ban 2790 halálet, a mi felette kedvezőtlen, mert 1885-ben csak 1749 halálczás történt és így 1886-ban 1041 esettel szaporodott a halotti létszám.

Színészet.

(Színrekerültek: 1887. jan. 1-én „A rokkant Huszár“ 2-án „A vén bakancsos és fia a huszár“ 3-án „A hamupipőke“ 4-én „Nőemancipatio“ 5-én „Armány és szerelem“ 6-án „Két pisztoly“ 7-én „Czigánybáró“)

A fénelbickből látható tehát, hogy az elmúlt hét a népszínművek hete volt, azonban a legkiválóbb két előadás: a Czigánybáró és a Hamupipőke volt; az elsőnek a vendégművész Zajonghy Elemér az utóbbinak pedig Ditrőné, vitta ki a fényes sikert. A vén bakancsos és fia a huszár, továbbá a két pisztoly című népszínművek eléggé ismertek színházlátogató közönségünk előtt, így az előadásukra csak azt jegyezzük meg, hogy számú közönség előtt meglehetősen eredménytel-

kerültek színre bár nem hallgathatjuk el, hogy a két pisztoly egyes jelenetei oly vásári Paprika Jancsi-féle színezettel bírtak. A Nőemancipáció ismételve került színre, hol Kiss-pár és Pusztai játékaik lönnek különösen tapsok által kitüntetve. A többiek részletes ismertetését a következőkben adjuk

Az újévet megnyitól a „Rökkant Huszár“ vagy tündérlak Magyarhonban került színre. Az előadást megelőzőleg a nagy allegorikus némajáték görög tüzfénnyel világítva igen szépen sikerült, a mennyiben a csoportozat szakértőleg lön összeállítva. Az előadást illetőleg a két főszerep: Gyuri közhuszár és Marcsája Kiss Pista és Réthy Laura kezeiben volt; az előbbire vonatkozólag örömmel konstatáljuk, hogy játéka rá vonatkozó mult heti megjegyzésünk ezuttal teljes-n mellőzhető Kiss ez estén élénk hévvel és a Gyuri szerepét megillető természetes egyszerűséggel játszotta, alakítása ment volt a legcsekélyebb túlzástól is. Réthy Lauráról azonban ezuttal a főnébiket nem írhatjuk, ő nagyon is kedves akart lenni alakításában Marcsát majd félnék szendének majd bárgyúnak idomította, pedig Marcsa jellemvonása: a természetes egyszerűség. Mozdulatai bár részben Blaha és Hegyi e nembeli alakításainak utánzatai valának de a hol az eredetiséget akarák feltüntetni ott kevésbb: sikerültek (p. u. a 3-ik felvonásban ruhaszaljának az ablakpárkányára való felakasztása.) hanghordozása, kiejtése az esté: szenvedők valának. A kétrétebeli szufolt karzat különben jól és hangosan mulatott.

Hétfőn Benedix „Hamupipőke“-je adatott, e négy felvonásos sentimentális színmű telve illudelmis dialogokkal és egészséges morállal, minden ízében német darab; nincs ebben egy gyászúnyi szenvedély sem, gyűlöletről pedig szó sem lehet, nyúl Benedix dramaturgiai katekizmus nyilvánul abban. A „Hamupipőke“ oly közönség számára van írva, a kirkól Heine így nyilatkozik: „A német színházak parterre-jén békés állampolgárok és kormányhivatalnokok ülnek, kik ott nyugodtan akarják ebédjüket megemészteni, főn a pahlolyokban pedig jó családból származó kékszemű leányok ülnek, szép szöke lelkek, a kik harisnyakötésüket vagy más közimunkájukat cipelik magukkal és nyugodtan akarnak ábrándozni, a nélkül, hogy egy szemtet elejtessenek“.

Az ilyen közönség számára írunk Benedix és társai az újabb német dramaturgia, a kik egy pillanatra sem felejtik el, hogy tintával írunk és a világot sem martanak tollukak eyszer is a szenvedély lábujjába. Szerelmes alakjaik, a német színpadi alakok, egy darabig sohajtoznak, asután szerényen szerelmet vallanak és polgárisan — egybekelnek; azért hiába keresünk az ily fajta darabokban cselekményt, szenvedélyt, ambíciót és változatos-sságot.

Van azonban a „Hamupipőke“-nek egy bajos női alakja, a kinek feje körül dícsugbrakát a szízi ártatlanság: ez Elfrida, a színmű hősnője, szintén német minden szavában, minden ízében. Ditrőné ez alakot meglehetőleg rokonzenes vonásokkal ruházta fel s oly jól és sikerülten fogta fel a szerző intencióját, mintha e szerep egyenesen rá lett volna szabva, pedig a „Hamupipőke“ épen nem könnyű játszani. Az előadás sikerében Ditrőné kívül osztoztta meg: Bohari Bela (Eichenau gf.) Alovár Antal (Valtenius dr.) Rajz Ödön (Rothberg gt) és Fördéné (Urzulya).

A színj deszkákon százéves jubileumot ülő „Armány és szerelem“ szintén a héten került színre. Az előadás általában véve sikerültnek mondható ugyan, azonban nem kifogásnékülne. Így maga a szomorujáték hősnője Luiza, kit ez estén Ditrőné személyesített, bár alakításai, szavolata gondos tanulmányozásról tön tanúságot, mindazáltal az önmagot szenvedélyesen szerető leányt kissé tartozkodólag, hogy ne írjuk hidegen adta; a másik főbb észrevételünk Alovárra vonatkozik, ki a heves vérű zenész Müllerből inkább ideges atyát alakított. Kitént ez estén különösen Bihari Béla (Ferdinand), kinek remek, kifogástalan alakítása a közönség osztatlan tet-zését vitta ki. Dícséretesen emlékeztünk meg továbbá Ditrői Mór (Wurm-járól, és Töröké (Myllford-járól, Rajz Ödön (Walther) és Pusztai (Kalb) szintén elég hü vonásokkal eszteltek.

A színi hetet méltólag fejezte be. A „Czigánybáró“ előadása. Kezdetnők tán így: Habemus papam! azaz Barinkay szerepére megcsiptük a tenoristák papját, Szabadkaváros közönsége iránt élénk rokonszennvel viseltető régi jó smerősünket Zajonghy Elemért, ki szíveségből a jutalmazandó Hatvaniné Csillag Amália iránt Temesvárról rándult át hozzánk. A közönség a vendégművészt úgy első megjelenésekor, mint egyes jeleneteiben s felvonások között színi nem eladó tapsokkal tünt-

teté ki. Innen is láthatja vendégbarátunk hogy mi is művésze iránt elismeréssel adozunk. Maga az előadás oly fényesen sikerült, hogy a provinciális színpadok közt, szebb eredménnyel alig kerülhet színre. Zajonghy Barinkai-ja alakítása s dalaiban remek s művészi kivitelű volt. Hatalmas tenorja különösen Réthy Laurával való duettekben elragadólag hatott. Az est sikeréből a másik oroszlányrészt Réthynek illeti, ki ez estén inkább mint valaha tündökölt. Az est sikeréhez a jutalmazandón kívül hozzájárultak még Kiss Pista (Gábor diák), Hatvani (Carnero), ki annyira élénk elemében volt, hogy egy ízben zsebkendője helyett parókáját dugta zsebre. A jó Zsupán (Pusztai) ez estén rekedt volt, így dalai nem hatottak ugyan azonban játéka ezuttal is megfelelő s eléggé élénk volt. A kar szintén elismerésre méltólag működött közre.

H I R E K

Hátralekos előfizetőink szíveskedjenek nyugtáikat beváltani.

Ügyetlen reklam Olsavszki, Mamuzsicsék s ezek viszont Olsavszki érdekeit képviselik. Az üresedésben levő kir. ügyészi állás betöltése alkalmából a fővárosi lapok egy némelyikében az áll. hogy városzerte jó benyomást tett azon hír, mintha Olsavszki nevezetnének ki kir. ügyészé Arnold helyére. Bár meny nyire tiszteljük Olsavszkit, de ismerve mult szereplését és a polg. mutatót, a melyben neve többhelyen s reá nézve nem előnyösen megfordul; az igazság szolgáltatás érdekében kötelességünknek tartjuk az illetékes körök figyelmét felhívni, miszerint a Mamuzsics és érdektársakkal kötött szorosabb baráti kapcsolata fogva Szabadkára leendő kinevezetését nem tartjuk üdvösnök. — És a lennt idézett ügyetlen reklam a Mamuzsics-Antunovics szövetséget köréből eredhet.

A Csoda bolha egy utazó a napokban egy csoda bolhat produkt Szabadkán, mely érintésre külföldi alakokkal nevetet és számokot irt le mászva a porban. Egy VI. kőri polgár megérintette a bolhát és ez egy huzamban mászva e három egyén nevét hagyta maga után Dr. Morencz, Fischer, Stróczó megérintette ujbl: ekkor három 8 ast irt le Vegre ujbl és ekkor 150. számot. A mint tudjuk ennyit tett ki a legutóbbi választások a bepakított sífl. A választó e csoda bolhat megakarta venni, mert még n gy dolgokat irhatott volna le, azonban a tulajdonos kiszámithatlan összeget követelt. Dujl annyit követelt, mint amennyit a polgármester a legutolsó városi képviselő választása alkalmával elkortskedett. Az alku nem sikerült.

A szabadkai általános takarékpénztár kebelében megalakult öngényező szövetséget igazgatósága ez úton is tudomásra adja a n. ér. közönségnek, hogy a III-ik csoport hivatalos működését 1. hó 7-én kezdte meg, hogy beiratkozások még mindig elfogadhatnak, és hogy a fizetések hetenként csak pénteken eszkozolhetők.

Id. (Szarics Mór) Mai közéletünkben egy már alig ismert egyszerű ember költözött el körünkől. Meghalt a szabadságharcz egy lelkes munkása, egy honvéd őrnagy, a ki csaknem a létért való küzdelemben élte át agg napjait. Szegénységben, elhagyatva, mint egyszerű városi irnok tengette életét, de megvolt az a büszkesége még aggkorában is, hogy rokonaitól sem koldult, hanem dolgozott a hogy birt és munkája után élt a hogy tudott. A kiadott gyászjelentés a következő: „Idősb. Szarics Mór 1848—49. honvéd őrnagy és Szabadka szabad kir. városi tisztviselő folyó évi január hó 4-én hosszas betegség után elte 67. évében elhunyt. Elhunytát siratják testvére: Bertalan neje és gyermekeivel; fia: Mihály és Móricz; ugy számos rokonai és barátai. A megboldogult hült tetemei f. hó 6-án d. u. 3 órakor fognak a bajai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Szabadka, 1887. évi január hó 5-én. Áldás és béke lebegjen porai felett!“

A „Szeret“-ről czimzett helyb. négyelet 1887. január hó 15-én tartja árvahaza alapjának javára ez évi tánczvigalmát, mely felette népesnek és jövedelmezőnek ígérkezik.

A helybeli „Kereskedő ifjak. Tarsulata“ által február hó 1-én rendezendő zártkörű báira, a meghívók már a hét elején fognak szétküldetni felkértem mindazok, kik tévedésből meghívot nem kaptak, és arra igényt tartanak, szíveskedjenek akár az egyélti helyiségben akár pedig a bábizottság bármely tagjánál jelentkezni.

A kath. legényegylet tánczvigalma mint az idei farsangban az első ma vasárnap fog a „Pest városához“ czimzett

szálloda nagytermében megtartatni. A bálanyai tisztet Bajsai Vojnits Máténé szül. Parcsetch Nina ó nagysága kegyeskedett elvállalni, mely tény az egyletre nézve igen örvendetes és a bálnak sikerét nagyban biztosítja. A rendezőség és azzal karöltve városunk számos szép leánya már több hét óta huzgón működnek, hogy a tánczvigalom népes, kedélyes és fesztelen legyen és hogy azon ugy az előbbiek osztlály valamint a polgári elem nagy számban megjelenjék és kíváncsatos, hogy ezen első sorban az iparosoztályt érdeklő egylet tánczvigalma főleg általunk jelentékenyen felkaroltassék. Az egyleti dalárda a tánczvigalom megnyitásánál valamint szűnóra alatt magyar népdalokat fog énekelni; a tánczteremben és az étteremben pedig külön-külön zenekar fogja a báli vendégeket mulatolni. Egy belépti jegy ára délután 5 óráig váltva 60 kr. este a pénztárnál 1 frt. Karzatjegy 1 frt.

A helyb. kath. legényegylet Sylves ter-esti fölolvásáról beküldött terjedelmes leírás tárgyhalmaz miatt jövő számunkra marad.

A következő gyászjelentést vettük: Özvegy Fazekas sz. Pap Victor és gyermekei Fazekas Pál s nejevel Fazekas Karolinával, leánya Teréz férjével Ferkó Mihálylyal, valamint Ferencz, Mátyás, Julianna és Rozika fájdalmas szívvel jelentik férje illetve atyjuk Fazekas Pál városi képviselő s 48-as honvédnek folyó évi január hó 6-án éjjeli 2 órakor, élete 50 ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ajátatos felvétele után történt gyászós elhunytát. Az elhunyt hült teteme folyó hó 7-én d. u. 4 órakor az u. n. bajai sirkertben fog örök nyugalomra tétetni. — Az engesztelő szt. mise áldozat pedig folyó hó 5-án d. e. 9 órakor a szt. Teréz egyházban fog bemutatatni az Urnak. Szabadkán, 1887. január 6-án. A feltámadás anyala öröködjék az elhunyt drága hamvai felett!

A Kincsem-sorsjegyek főnyereménye. A Kincsem sorsjegyek főnyereménye tulajdonosa ma jelentkezett. A szerencsés, a kit Fortuna istennő szeszélye ez egyszer boldogított Tenora József, és Kwassitz-ban Morvaországban lakik. — A második tízezer forintos főnyeremény tulajdonosa is fölvette már a nyereményt. Fényes Littkén Magyarországon lakik és Révésznek hívják. — Egy külöös véletlen hozta magával, hogy ezen szerencsesorsjegyek a kezesség által már előbb négy más félnek kuldettek át, de egyik se tartotta meg, és így a gondviselés által nekik szánt szerencsét önmaguk jászották el.

Közönség köréből,*) Nyilatkozat!

Vározzerte általános a panasz, hogy a „Szabadkai tornaegylet“ titkári hivatala részéről jogosulatlan felszólítások bocsátatnak ki a hátralekos tagdíjak megfizetése miatt. A tornaegylet elnöksége már ismételve utasította a titkárt, hogy tartózkodjék ezektől a zaklatásoktól, s minthogy ennek daczára már harmadikban lettek felszólítások szétküldve, az elnökség ez úton jelenti ki, hogy a titkár senkitől ilyenmü megbízást nem nyert, s így a felszólítások kibocsátására sem volt jogosítva.

Szabadkán, 1887. január 7.
Birkáss Gyula
tornaegyleti elnök.

Nyilttér*).

A „Szabadság“ 1886. évi decz. 25-ki számának „Közönség köréből“ rovatában „egy ügyvéd“ aláírással a helyb. tszék egy tehetséges bírájának működése felett oly kritikai közlemény jelent meg, mely felett nem tartózkodunk őszinte sajnálatunkat kifejezni.

Megvagyunk ugyan győződve, hogy az „egy ügyvéd“-nek nem volt szándéka a szorgalmas és jellemesnek általán elismert bíró becületében sérteni, azonban a subjective talán megmagyarázható elfogultságában s a pillanat hevében elfeledte, hogy bármely bírónak egyes konkrét esetekben hozott határozatai s ítéletei alapján azok magokban véve helyes vagy helytelen felfogason s törvénytárgyazon a napi sajtóban a bírálat és discussio tárgyat nem képezhetik, hacsak nem akarjuk azt elérni — mit s jogállam eszméjének barátja, s így bizonyosan a kérdéses „egy ügyvéd“ is bizonyosan nem akar és nem akarhat — hogy t. i. a törvényeink által a felsőség befolyása ellenében oly nagy mérvben biztosított bírói függetlenség, a napjainkban oly nagy hatalomra jutott sajtó nyomása alatt csorbát szenvedjen s így ezen újabbkori vívmányunk veszélyeztessék. Több ügyvéd.

*) E rovat alattiakért nem felel a szerk.

Felétős szerkesztő és lapitáladonos

A es. kir. szabadalm.
Köszvény-szesz

Általános
Klosterneuburgi
GICHTFLUID
név alatt ismert
(a rendőri egészségügyi labora-
torium által meg-
vizsgálva és
a es. kir. sza-
badalom vala-
mint a törv-
bejegyzet véd-
jegy által for-
galma biztosított) különlegesség!
Köszvény és csusz
test, izom és idegyengeség, az egyes idegek
bénulása, hát- és derék fájdalmak, altesti és
a vastaghas görcsei, kolika, ficamodások stb.
ellen,
Ara fél üveg 50 kr., 1 nagy üveg 1 frt. pos-
tán 15 kr. ral több.

Főletét és postai szétküldés:
Hofmann A. gyógyszerész a Klosterneuburgban
Főraktar Magyarországról részére:
Török József gyógyszerész, Budapest, király-
utca 12
Továbbá kapható a következő gyogy-
szertárakban: Kassán: Wandraschek K. Gyö-
rött: Petri P. Szegeden: Barcsy K. Verse-
czen: Müller O. Triestben: Pranden R. Esze-
en: Dienes J. C. Csernowitzben: Aith E.
Brassóban: Kugler P. Temesvárott: J. J. J. J.
C. valamint az osztr.-m. bir. leg. gyogy.
NB. Mindenkor csak a KLO-TERNEUBURGI
Köszvény-szesz kerendő, s a törv. védjegy
megtekintendő.

elvesztett
és ELGYENGÜLT
férfi erő
Tehetetlenség!

Biztos segély!

A es. kir. sza-
badalmazott carbon nemiszervi zuhanynyal bárk
is meggyógyíthatja (külsőleg használva) már 25 óra
alatt, még ott is, a ló már semmi sem használta,
még az évek óta tartó tehetetlenség is kellemes és
revélen gyogyomód, tökéletes kigyógyulás káos iz-
gatás nélkül. A legegyszerűbb orvosi ajánlatok s a
gyökeresen kigyógyított köszönőiratát — minden
érdek nélkül ajánlják a szenvedőknek a carbon zu-
hany azonnali megrendelését, mely állandó sikert
biztosít. Teljesen felszerelve és orvosi megbírá-
s használati utasítással 1 frt 0 kr. Titok tartás mel-
letti megküldés és a csomagolásnál a tartalmi
és eredetét nem áruljuk el. Rendelési intézetit
kos betegségek számára dr. Altmann Károly
Bees, VII. Marianiflörstrasse 10.

119. szám.
polg. 1887:

FELHÍVÁS.

A nagyméltóságú m. kir. Minisz-
ter urnak folyó évi 55652. sz. a. kelt
leiratához a es. kir. hadsereg és a m.
kir. honvédség ló szükségletének moz-
gósítás esetében leendő fedezéséről szö-
lő 1873-ik évi 20. t. cz. végrehajtása
tárgyában kiadott szabályrendelethez
képest figyelmeztetem Szabadka város
területén levő összes ló tulajdonosokat
arra: hogy az évi lóállomány megállá-
pítása végett a lovak összeírása f. évi
január hó 20-tól 30-ig elnöklöttem alatt
fog a városház gazdasági termében fo-
ganatba véletni.

Azon lótulajdonosok, kik lóállományukat a fent kitétt határidőn belül bejelenteni elmulasztják, — az utólagos bejelentéseire szorításon kívül még minden ló után 10 frt pénzbírsággal fogják büntetni.

Ugyanezen fenti számú magas le-
irattal meghagyott a város közönsé-
gének, hogy az összes személy- és te-
herszállító lófogatok aenkülönbén az
okrös székerek e város területén irat-
tassanak össze.

Felhívom tehát egyszersmind az
összes székér tulajdonosokat minden
be nem vallott székér után 10 frt bir-
ság terhe mellett, hogy a fent kitétt
határidőn belül székereiket bejelenteni
el ne mulasztják.

Kelt Szabadkán, 1887. évi január
hó 5-én.

Mamuzsich Lázár
polgármester.

430. szám. 1886.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírt kiküldött végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmé-
ben ezennel közhírré teszi, hogy az al-
mási kir. járásbíróóság 3784/886. szá-
mu végzése által Stabl Gyögy köz-
gyám javára Pertity Márton ellen 263
frt 88 kr. tőke, ennek 1886. év janu-
ár hó 1 napjától számítandó 8 száza-
lék kamatai és eddig összesen 31 frt
95 kr. perköltség követelés erejéig el-
rendelt kielégítési végrehajtás alkalmá-
val bíróság lefoglalt és 367 frt-ra be-
esült 2 ló, 1 kocs, 10 birka, 3 hizó
disznó, 25 métermázsa gabona stb-
ből álló ingóságok nyilvános árverés útján
eladatnak.

Mely árverésnek a 3918 sz. 1886.
kiküldést rendelő végzés folytán a hely-
színén, vagyis Almáson a község házá-
n leendő eszközös r. 1887-ik év január
hó 10-ik napjának délelőtt 9 órája ha-
táridőül kitűztet és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegyzéssel
hivatnak meg: hogy az érintett ingó-
ságok ezen árverésen, az 1881. évi
LX. t. cz. 107. §-a értelmében a leg-
többet ígérőnek becsáron alul is el-
adtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vétel-
ára az 1881. évi LX. t. cz. 105. §-a-
ban megállapított feltételek szerint lesz
kifizetendő.

Kelt B. Almáson 1886. év de-
cember hó 28. napján.

GRÜNFELDER ANTAL
kir. bíróági végrehajtó.

1029. 1032/1886 szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott kiküldött végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmé-
ben ezennel közhírré teszi, hogy a to-
polyai kir. járásbíróóság 4136 és 4253
886 számú végzése által Rozenzveig
Sámuel Taussig és Ziffer javára Szal-
kai András pacséri lakos ellen 1294
frt 85 kr. tőke, ennek és eddig össze-
sen 145 frt 30 kr. perköltség követel-
és erejéig elrendelt kielégítési végre-
hajtás alkalmával bíróság le és felül
foglalt és 533 frt 70 kóra becsült kész
ruhaneműek, szobabutorok és ágynemű-
müekből álló ingóságok nyilvános ár-
verés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4453, 4439.
sz. 1886: kiküldést rendelő végzés foly-
tán a helyszínén, vagy is Pacséron a
kö ség házában leendő eszközöslére
1887-ik év január hó 14-ik napjának
dél előtt 9 órája határidőül kitűztetik
és ahhoz a venni szándékozók ezennel
oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy
az érintett ingóságok ezen árverésen,
az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a ér-
telmében a legtöbbet ígérőnek becsá-
ron alul is eladatni fognak.

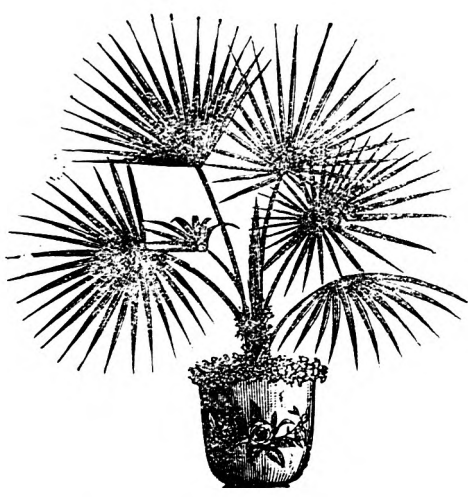
Az elárverezendő ingóságok vétel-
ára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-
ában megállapított feltételek szerint
lesz kifizetendő.

Kelt Topolyán 1887 év január
hó 3 napján.

KOZJONYI GÁBOR,
kir. bíróági végrehajtó.

KIADÓ LAKÁS.

Fü-fás és raktár-uteza sarkán levő ujonan épült Sreier Her-
mae-féle ház, 4 szoba, konyha, élés kamra és pincze, azonfelül 3
szoba, konyha és élés kamra ápril hó 24 től bérbbe adandó. Bővebb
felvilágosítást a ház tulajdonos ad. Lakás: Váli Béla-féle házban,
a kis kápolna átellenében.

**Élő virágok,
disznővények,
koszorúk, csokrok**

kaphatók alól nevezettnél.

Menyasszonyok és nászleányok számára rendelt csokrok,
valamint Bál csokrok, papír, tartatán, vagy a legdrágább selyem
manchettákkal minden időben készíthetők.

Bálterem díszítéseket lehető jutányos áron elfogadok. Bahér
koszorúk 3 frttól fejjebb. A megrendelés ifj. Dobel Károly urnál is
eszközölhető.

Bednárz Károly,
városi műkertész.

15747 ikt.
411. kgy. sz.

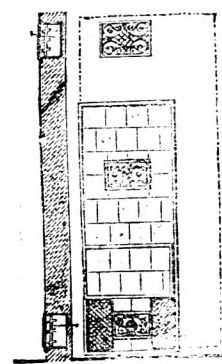
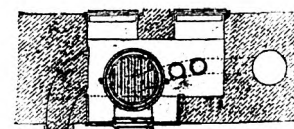
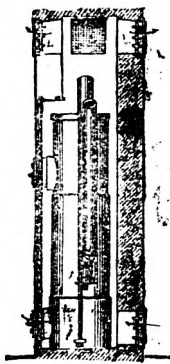
Pályázat.

Szabadka sz. kir. város törvényható ágánál üresedésben levő 1260.
frt évi fiztetési és szabályszerű nyugdíj jogosultsággal kapcsolatos tisztí fő-
ügyési állomás betöltése végett 1887 évi január hó 20-ig ozenel nyilvános
pályázat nyíltatik, felhívatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állomást el-
nyerni óhajtják, hogy folyamodványukat végzett tanulmányaikról és eddigi
alkalmazásukról szóló bizonyítványaikkal felszerelten a fentebb kitétt határ-
napig méltóságos Jankovich Aurel urhoz, Szabadka város főispánjához Ba-
ján nyujtsák be

Kelt Szabadkán, 1886 évi december hó 29. 30-án tartott törvény-
hatósági közgyűlésből.

Mamuzsich Lázár polgármester.

Swadlo Ferenc Budapest.

Gyára:

VII. ker. alsó erdő-sor 3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felhuzó
zárredőnyeit

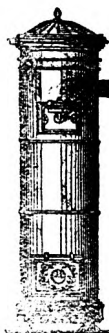
hullámzott **aczellemezből**; továbbá szabadalmazott Buzicek és Brecka-féle
öltő és szellőztetési

kályhát,

valamint

központi fűtés berendezéseit,

saját szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak kü-
lönösen új építményeknél, iskoláknál, kórházaknál, stb. szellőztetéssel vagy
szellőztetés nélkül, igen egyszerűen alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési
szakmába tartozó munkáit u. m. épületi, mű-
és szerkezeti lakatos munkáit.

**Mintakártyák és költségvetések in-
gyen és bérmentve.**

Szabadkán, 1886. Schlesinger Sándor könyvnyomdájában.